

Uit de werkgroepen

Werkgroep Onderzoek

Op 18 april kwam de Werkgroep Onderzoek in Utrecht bijeen. De zeven aanwezigen - Gert Rijlaarsdam, Joop Dirksen, Tanja Janssen, Riet van der Linden, Christoph Sauer, Gerard de Vriend en Theo Witte- bogen zich over de taak en het werkplan van de werkgroep. Besproken werden in dit kader

- *het inventariseren van lopend en voorgenomen literatuurdidactisch onderzoek*: zelfs resultaten van voltooid onderzoek blijven vaak onbekend; in de afdeling literatuurdidactiek van de BNTL (alleen voor Nederlands overigens) staan geen scripties en die vormen nog steeds het leeuwendeel;

- *het inventariseren van behoeften aan literatuurdidactisch onderzoek die in het veld leven*: dat zou vooral via schoolbezoek en bijwonen van lerarenbijeenkomsten (zoals die van OMO) moeten gebeuren; daarbij kan de universiteit nooit de pretentie uitdragen dat zij de problemen van de scholen pasklaar kan oplossen;

- *het zelf ontwikkelen van voorstellen voor literatuurdidactisch onderzoek*: die zou de SPL kunnen aanmelden bij het SVO of vergelijkbare instituten, immers 40 % van de onderzoeksgelden is bestemd voor verzoeken uit het veld -laat de SPL, via de werkgroep Onderzoek, alert zijn op deze mogelijkheid;

- *de inventarisatie van financieringsmogelijkheden voor dergelijk onderzoek*: hierover bestaat grote onduidelijkheid, het lijkt (en blijkt!) tussen de wal van het sociaal-wetenschappelijk en het schip van de stichting Literatuurwetenschap (NWO) te vallen.

Vanzelfsprekend heeft de werkgroep op bovenstaande punten ook een coördinerende taak. En ze wil nagaan op welke manieren ze zich naar buiten zou kunnen presenteren, als representant van de Stichting Promotie Literatuuronderwijs. Ze is ook van plan haar informatie te ontleen aan de situatie in het buitenland. Voor moedertaal is er al enige jaren het IMEN als een internationaal netwerk, maar de SPL voelt zich evenzeer verantwoordelijk voor het literatuuronderwijs in de vreemde talen.

Op de volgende vergadering, 13 juni in Utrecht, wordt geprobeerd een en ander nader in te vullen. Voor SPL-leden die over informatie omtrent deze zaken beschikken volgt hier het adres van de secretaris van de werkgroep Biografie: Theo Witte, Rijksuniversiteit Groningen, Nederlands Instituut, Oude Kijk in 't Jatstraat 26. 9712 EK Groningen.

Nadat zo een eerste ordening van de vragen en taken voor de werkgroep was bereikt, hield Joop Dirksen een voordracht over zijn promotie-onderzoek op het gebied van Reader Response Criticism. Een lessenspakket op basis van theorieën van Rosenblatt, Bleich en Holland wordt op tien proefscholen aan leerlingen voorgelegd, om te zien of deze, op indivi-

duale ontplooiing gerichte onderwijsaanpak leidt tot een positieve houding ten opzichte van literatuur en literatuuronderwijs.

Het is voor Joop Dirksen belangrijk om aan te kunnen tonen dat het succes van de methode niet louter persoonsgebonden is. Daarom zijn er in het onderzoek heel wat docent-onafhankelijke onderdelen ingebouwd. Vragen en kanttekeningen bij het onderzoeksplan leidden tot enige bruikbare verbeteringen. (GdV, JD)

Vlaams symposium 'Literaire competentie'

Op 15 mei trokken Koos Hawinkels en Wam de Moor naar Gent om er met Ronald Soetaert en Nicole Rowan de Vlaamse afdeling van de SPL op te richten. De gelegenheid daarvoor was het symposium, georganiseerd door de lerarenopleiding van de RU Gent, waarvan zowel Ronald als, per 1 maart gelukkig ook weer, Nicole deel uit maken.

Alle vier onze bestuursleden kwamen aan het woord in de lezingen en als niet een kleine communicatiestoornis van Gentse zijde roet in het eten had gegooid was ook het vijfde bestuurslid, Anja Bijlsma-Lindaart, komen vertellen welke mogelijkheden zij ziet voor het bereiken van literaire competentie in de bovenbouw. Troost voor de Vlaamse vrienden is dat haar lezing wordt opgenomen in het verslagboek 'Literaire Competentie' dat in bewerking is. Soetaert sprak over promotie van de literatuur in de moedertaal, hij bezag de zaak principieel en theoretisch, Nicole Rowan deed hetzelfde voor de vreemde talen, maar dan heel praktisch met Nederlandse gedichten in vertaling, Wam de Moor lichtte het begrip literaire competentie toe vanuit de voorstellen voor het nieuwe eindexamen Nederlands in Nederland en Koos Hawinkels sloot de rij met een pleidooi voor vroeg beginnen met het aanbrengen van literaire competentie.

Provocerend was het betoog van de classicus Freddy Decreus: 'Tegen de "verstrooiingscultuur" waar alles leuk moet zijn, tegen de informatieziekte waardoor mensen neurotisch worden, tegen het gebrek aan normen en waarden waardoor een totale vrijblijvendheid gepredikt wordt, kunnen antieke teksten aangewend worden als antidotum. Reflectie op fundamenteel menselijk gedrag en het herdenken van hetgeen echt belangrijk is in het leven, krijgen heden ten dage weer vorm door middel van teksten die 2000 jaar oud zijn, heidense teksten die met een andere mythologie werken, een ander mensbeeld thematiseren, maar naar de diepte der dingen gaan'.

De oogst voor de Stichting was op een bezoekerstal van 25 niet zo groot: 6 nieuwe leden, maar die zullen er dan ook, zoals het heet, tegenaan gaan om spoedig met de zittende bestuursleden en Jan Uyttendaele een eigen beleid voor de Vlaamse afdeling van de SPL te gaan ontwikkelen. De praktijk van het afgelopen jaar heeft geleerd dat zulks onvermijdelijk is, wil de stichting zich ten dienste van de mensen in de praktijk ontwikkelen. De eigen schoolsystemen, het eigen karakter van de lerarenopleidingen en het verschil in financiering tussen Noord en Zuid vergen toegespitst beleid. Met verschillende werkgroepen. Die overi-

gens veel van elkaar kunnen en moeten leren. En Tsjip is er, voor Zuid zo goed als Noord.

Alleen: wie schrijft de eerste, echt Vlaamse bijdrage? (WdM)

Bestuur

Het bestuur, althans de Nederlandse tak daarvan, was op 23 april en 11 juni bijeen om, behalve aan de lopende zaken, te werken aan een beleidsplan. Dit is noodzakelijk om in de fondswerving enige kans te maken op subsidiëring. Met name om in het Samenwerkingsverband Literaire Vorming (SaLVo) succesvol te kunnen opereren zal het bestuur naar het plan moeten verwijzen. Het is thans zo goed als gereed. Uitgangspunt vormen de volgende onderdelen:

1. Bestuursvorm met afdelingen in Nederland en Vlaanderen.
2. Symposia en congressen
3. Werkgroepen
4. Huisorgaan
5. Activiteiten in de media
6. Financiële onderbouwing.

In de volgende Tsjip hopen we U meer over het plan te vertellen.

Studiedag Levende Talen

Een blik op de agenda leert dat op het gebied van de nascholing de aanstaande landelijke studiedag van Levende Talen voor het literatuuronderwijs twee inleidingen met workshops te bieden heeft. Márgitka van Woerkom zal met inschrijvers spreken over en werken aan ideeën met betrekking tot het leesdossier. Eus Schalkwijk gaat na welke mogelijkheden er zijn om als docenten van verschillende vakken op het gebied van het literatuuronderwijs samen te werken inzake de literatuurgeschiedenis, de opvattingen over de canon, het begrippenapparaat en de verschillende procedures.

De studiedag is gepland op zaterdag 9 november 1991 in het ruime gebouw van de Scholengemeenschap Midland in Amersfoort. Wilt U meer weten, raadpleeg het tijdschrift Levende Talen of neem contact op met Drs. Jan Smits, Dobbelsmannweg 136, 6531 KZ Nijmegen. 080 - 566062.

